

Súd: Krajský súd Žilina
Spisová značka: 9Co/144/2025
Identifikačné číslo súdneho spisu: 1424206045
Dátum vydania rozhodnutia: 17. 03. 2026
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Jana Kotrčová
ECLI: ECLI:SK:KSZA:2026:1424206045.2

ROZSUDOK V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Krajský súd v Žiline, ako súd odvolací, v senáte zloženom z predsedníčky senátu JUDr. Jany Kotrčovej a členov senátu JUDr. Jozefa Šuleka a JUDr. Jany Vargovej, v spore žalobcu: A. A., nar. XX.X.XXXX, bytom B. XXXX/X, XXX XX C., právne zastúpený: Mgr. Matej Vída, advokát, Papradňová 3, 821 01 Bratislava, IČO: 40 959 571, proti žalovanému: Slovenská republika, zast. Ministerstvom vnútra Slovenskej republiky, IČO: 00 151 866, so sídlom Pribinova 2, 812 72 Bratislava, o zaplatenie 8.797,58 Eur s príslušenstvom, na odvolanie žalovaného proti rozsudku Okresného súdu Žilina č.k. 13C/114/2024-314 zo dňa 23.4.2025, takto

rozhodol:

Rozsudok prvoinštančného súdu vo výrokoch I., III. **p o t v r d z u j e .**

Vo výroku II., ktorým vo zvyšku žalobu zamietol ako odvolaním strán sporu nenapadnutom, ponecháva rozsudok prvoinštančného súdu nedotknutý.

Žalobcovi vo vzťahu k žalovanému **p r i z n á v a** nárok na náhradu trov odvolacieho konania v plnom rozsahu.

o d ô v o d n e n i e :

1. Odvolaním napadnutým rozsudkom prvoinštančný súd žalovanému uložil zaplatiť žalobcovi sumu 2.800 Eur, všetko do 15 dní po právoplatnosti rozsudku, vo zvyšku žalobu zamietol a žalobcovi voči žalovanému priznal nárok na náhradu trov konania v rozsahu 100%. V dôvodoch rozhodnutia uviedol, že dôvodom pre podanie žaloby bolo, že žalobca je príslušníkom Hasičského a záchranného zboru (aj HaZZ) v štátnozamestnaneckom pomere v zmysle zákona č. 315/2001 Z.z. o Hasičskom a záchrannom zbere, na útvare v pôsobnosti Krajského riaditeľstva HaZZ C. – Hasičská stanica C.. V zmysle článku 6 písm. b) Smernice Európskeho parlamentu a Rady 2003/88/ES zo dňa 04.11.2003 o niektorých aspektoch organizácie pracovného času je/má byť priemerný pracovný čas (vo všetkých odvetviach činností, verejných aj súkromných) pre každé obdobie 7 dní (týždňa) vrátane nadčasov maximálne 48 hodín. Vzhľadom na skutočnosť, že Smernica nebola žalovaným správne transponovaná do právneho poriadku Slovenskej republiky alebo bola transponovaná len v časti, zákon o hasičskom a záchrannom zbere v súčasnosti umožňuje príslušnému služobnému úradu rozvrhnúť príslušníkom HaZZ týždenný pracovný čas tak, že tento v skutočnosti pravidelne a opakovane presahuje limit stanovený v článku 6 písm. b) Smernice 48 hodín v priebehu pondelok až nedeľa príslušného týždňa. Uvedené porušovanie maximálne stanoveného týždenného pracovného času príslušníka HaZZ (48 hodín) spočíva okrem iného aj v tom, že v zmysle Zákona o HaZZ sa služobná pohotovosť príslušníka HaZZ nepovažuje za súčasť jeho pracovného času, a to v rozpore s ustanoveniami Smernice a v rozpore s judikatúrou Súdneho dvora EÚ. V zmysle článku 2 ods. 1 Smernice sa za pracovný čas považuje akýkoľvek

čas, počas ktorého pracovník pracuje podľa pokynov zamestnávateľa a vykonáva svoju činnosť alebo povinnosti v súlade s vnútroštátnymi právnymi predpismi. Pri vyhodnotení prejudiciálnej otázky súd z opatrnosti konštatuje, že v danej veci je daná právomoc na prejednanie tohto sporu súdom s poukazom na § 3 CSP, podľa ktorého súdy prejednávajú, rozhodujú súkromnoprávne spory a iné súkromnoprávne veci, ak ich podľa zákona neprejednávajú a nerozhodujú iné orgány. Spor o náhradu škody spôsobený jednotlivcovi porušením práva únie, v dôsledku nesprávneho prebratia (transpozície) Smernice do vnútroštátneho právneho poriadku popr. nesprávnej aplikácie možno zaradiť medzi súkromnoprávne spory. S poukazom na uvedené súd prvej inštancie bol v rámci svojej právomoci v prejednanom spore oprávnený a povinný skúmať, či zo strany žalovaného došlo k porušeniu práva únie pri preberaní Smernice 2003/88/ES do právneho poriadku SR (zákon č. 315/2001 Z.z.) a popr. jej aplikácii, to znamená skúmať, či zákon č. 315/2001 Z.z. zodpovedá cieľom minimálne článku 2 ods. 1/ a článku 6 písm. b) Smernice 2003/88/ES. Bez posúdenia tejto otázky by nebolo možné rozhodnúť prejednaný spor. K veci súd uvádza, že v prípade absencie alebo nesprávnej transpozície Smernice/Smerníc ako právnych aktov EÚ, ktoré majú priamy účinok a sú ich ustanovenia bezpodmienečné, dostatočne jasné a presné, osoby, ktoré sú konaním štátu poškodené, môžu sa voči štátu domáhať náhrady spôsobenej škody. Predpoklady zodpovednosti za vzniknutú škodu vychádzajú z absolútnej objektívnej zodpovednosti členského štátu za takto vzniknutú škodu. Článok 6 písm. b) Smernice Európskeho parlamentu a Rady 2003/88/ES o niektorých aspektoch organizácie pracovného času má priamy účinok, pretože priznáva jednotlivcovi Slovenskej republiky práva v rámci minimálnych požiadaviek na bezpečnosť a ochranu zdravia pri organizácii pracovného času. Zodpovednosť členského štátu EÚ platí v prípadoch každého porušenia bez ohľadu na verejný orgán, ktorý sa porušenia dopustil a bez ohľadu na to, aký verejný orgán má podľa vnútroštátneho práva povinnosť škodu nahradiť. Z uvedených dôvodov je preto žalovaná Slovenská republika pasívne vecne legitimovaným subjektom, za ktorú koná Ministerstvo vnútra SR ako ústredný orgán, do pôsobnosti ktorého patrí hasičský a záchranný zbor, ktorého príslušníkom bol žalobca v rozhodnom období a je aj v súčasnosti. K veci je tiež potrebné dodať, že Ministerstvo vnútra SR je kompetenčne zodpovedné aj za riadnu transpozíciu Smerníc EÚ do Slovenského právneho poriadku, týkajúcej sa úpravy požiadaviek na bezpečnosť a ochranu zdravia pri organizácii pracovného času príslušníkov HaZZ. Žalovaný (ako členský štát a adresát Smernice 2003/88/ES po vstupe SR do EÚ) je zodpovedný za prijatie všetkých opatrení legislatívnej aj faktickej povahy s cieľom dosiahnutia účelu Smernice. V prípade nesplnenia tejto povinnosti je štát (žalovaný) zodpovedný aj za nesprávnu aplikáciu Smernice 2003/88/ES, pokiaľ k nesprávnej aplikácii Smernice došlo v dôsledku nesprávneho prebratia do právneho poriadku. Nakoľko Smernica 2003/88/ES je určená žalovanému (štátu), ktorý zodpovedá za jej správne prebratie a aplikáciu, v konaní o náhradu škody spôsobenej nesprávnym prebratím Smernice 2003/88/ES do právneho poriadku je pasívne vecne legitimovaný. Súd po ustálení vyššie uvedených základných procesných podmienok dospel k záveru, že Smernica 2003/88/ES, na ktorú poukazuje žalobca sa vzťahuje na žalobcu ako príslušníka HaZZ, pretože služobná činnosť žalobcu patrí do pôsobnosti Smernice (protipožiarne služby). Súdny dvor v prípade hasičov - HaZZ tiež potvrdil, že služobnú pohotovosť a nadčasy treba započítať do pracovného času v zmysle článku 2 ods. 1/ smernice. Článok 6 písm. b) Smernice, ktorá priznáva pracovníkom právo na priemerný týždenný pracovný čas vrátane nadčasov v rozsahu 48 hodín. Uvedená Smernica má priamy účinok, priznáva jednotlivcom práva, ktoré práva môžu uplatniť priamo v konaní pred vnútroštátnymi súdmi. Predmetom posúdenia je, či ustanovenia článku 2 ods. 1/ a článku 6 písm. b) Smernice boli alebo neboli do právneho poriadku SR prebraté/transponované správne, pretože ako vyplýva z vyjadrení strán sporu, existujúci Slovenský právny poriadok (zákon č. 315/2001 Z.z.) umožňuje rôzny výklad smernice, výsledkom čoho je, že: a/ pracovná pohotovosť je odmeňovaná odlišne ako odmena za pracovný čas a b/ priemerný týždenný pracovný čas žalobcu vrátane nadčasov presiahol týždenne (pondelok – nedeľa) 48 hodín. Článok 6 písm. b) Smernice predstavuje rozsah, v akom rozsahu ukladá smernica členskému štátu maximálnu hranicu priemerného týždenného pracovného času, ktorá hranica musí byť ako minimálna požiadavka priznaná každému pracovníkovi, ako dôležité pravidlo sociálneho práva únie, ktoré pravidlo nemožno podrobiť akejkoľvek podmienke alebo akémukoľvek obmedzeniu. Ochrany uvedeného práva sa môžu dotknuté osoby dovoliavať priamo pred vnútroštátnymi súdmi. Inak povedané, členské štáty nemôžu odlišne a jednostranne určiť iný rozsah pôsobnosti článku 6 písm. b) Smernice tak, aby uplatnenie z neho plynúceho nároku viazali na akúkoľvek podmienku alebo určitým spôsobom kohokoľvek obmedzovali. K veci je potrebné uviesť, že Súdny dvor v prípade hasičov opakovane potvrdil, že pracovný čas zodpovedajúci pracovnej pohotovosti a pohotovostnej služby, počas ktorej je dotknutý pracovník fyzicky prítomný na pracovisku, je súčasťou pojmu PRACOVNÝ ČAS a nesmie celkove prekročiť maximálny týždenný pracovný čas ustanovený Smernicou (Rozsudok C-429/09, C 52/04). Z dôvodu, že žalobca

počas výkonu štátnej služby musí byť k dispozícii zamestnávateľovi na pracovisku, t.j. v mieste výkonu práce po celý služobný čas a aj čas služobnej pohotovosti, je tiež predmetom posúdenia súdu t.j. či je alebo nie je potrebné služobnú pohotovosť započítať do pracovného času žalobcu. Skutočnosť, že za pracovnú pohotovosť je žalobcovi vyplatená náhrada, je potrebné posúdiť, či má uvedené vplyv na porušenie článku 2 ods. 1/ a článku 6 písm. b) Smernice. Na základe vyššie uvedeného má súd posúdiť, či cieľ článku 2 ods. 1/ a článku 6 písm. b) Smernice 2003/88/ES (t.j. odmeňovanie za pracovnú pohotovosť a neprekročenie priemerného týždenného pracovného času pracovníka v rozsahu 48 hodín vrátane nadčasov) bol alebo nebol v prípade zákona č. 315/2001 Z.z. u žalobcu naplnený. Na tento účel musia byť ustanovenia Smernice do právneho poriadku Slovenskej republiky zrozumiteľne prebraté tak, aby bola ich záväznosť zrozumiteľná a nespochybniteľná, aby sa zachovala ich konkrétnosť, presnosť a jasnosť a aby sa prebratím Smernice do vnútroštátneho práva dosiahol stav, ktorý stav je v súlade s účelom sledovaný Smernicou a zaručiť jej plnú účinnosť v Slovenskej republike. Po transponovaní smernice do právneho poriadku Slovenskej republiky musí byť výklad transponovanej smernice (jeho účel) jednoznačný, bez použitia rôznych výkladových pravidiel každou stranou odlišne, ktoré výkladové pravidlá následne samotná smernica neobsahuje (napr. rôzne matematické výpočty, s ohľadom na výklad 48 hodinového pracovného času, či pojmu týždeň alebo či pojmu 7 dní a podobne (s odkazom na účel sledovaný smernicou). V bodoch 42. až 46. poukázal na právnu úpravu, ktorú na vec aplikoval. Zo skutkového stavu, zisteného z PLÁNOV SLUŽIEB A. A., konštatoval, že v prípade žalobcu došlo k porušeniu smernice minimálne v 28 mesiacoch roku 2021 až 2023, jeho právo na 48 hodinový 7 dňový cyklus (pondelok – nedeľa) v roku 2021 celkove 13 krát, v roku 2022 celkove 10 krát a v roku 2023 celkove 13 krát. Ďalej oboznámiac sa s obsahom plánov služieb za rok 2020 (mesiacov 2. – 12.), rok 2022 (mesiacov 1.- 12.), rok 2022 (mesiacov 1. – 12.) súd zistil, že žalovaný odslúžil za uvedené roky: a/ rok 2020 viac ako 80 - 24-hodinových služieb, b/ rok 2021 viac ako 60 - 24-hodinových služieb, c/ rok 2022 viac ako 90 - 24 hodinových služieb, predmetné uvedené v orientačnom súčte, ktoré dni odpracoval žalobca v 24 cykle, ktorá 24-ka bola rozpočítaná na 24 hodín akoby pracovný čas (služobný čas) a 8 hodín ako služobná pohotovosť. 8-hodinová časť pracovného dňa je mzdovo ohodnotená cca 15% odmeny služobného hodinového času (pokiaľ nemá žalobca výjazd, pretože výjazd je odmeňovaný hodinovo ako služobný čas). Súd uvádza, že do týždenného 48 hodinového týždenného pracovného času pre rozhodnutie súdu nezapočítal čas strávený mimo výkonu fyzickej práce v HaZZ, ktorý čas je uvedený v plánoch služieb napr. DOV, RE, DOD, V, VS, popr. iné. V zmysle Plánu služieb za vyššie uvedené obdobie 2/2021 až 12/2023 súd vypočítal a uviedol len rozsah času, ktorý čas žalobca fyzicky strávil v práci, pri plnení svojich pracovných povinností v HaZZ, podľa pokynov zamestnávateľa a s poukazom na uvedené súd vyčíslil počet prekročení 48 hodinového týždenného pracovného času a počet dní, ktoré strávil žalobca pri výkone povolania v práci 24 hodín. Smernica Európskeho parlamentu a Rady 2003/88/ES je z 4.11.2003. Práva a povinnosti príslušníkov Hasičského a záchranného zboru (HaZZ) na území Slovenskej republiky upravuje zákon č. 315/2001 Z.z. V snahe transformovať vyššie uvedenú smernicu do právneho poriadku Slovenskej republiky bola prijatá od 1.1.2005 tzv. PRÍLOHA č. 4 k zák. č. 315/2001 Z.z. (O hasičskom a záchrannom zbere), platná od 1.1.2005, ktorá Príloha č. 4/ k zák. č. 315/2001 Z.z. bola prijatá v rozsahu nižšie uvedeného znenia. Zoznam preberaných právne záväzných aktov Európskej únie: Smernica Rady 92/85/EHS z 19. októbra 1992 o zavedení opatrení na podporu zlepšenia bezpečnosti a ochrany zdravia pri práci tehotných pracovníčok, pracovníčok krátko po pôrode a dojčiacich pracovníčok (desiata individuálna smernica v zmysle článku 16 (1) smernice 89/391/EHS) (Ú.v. ES L 348, 28.11.1992). Smernica Rady 89/391/EHS z 12. júna 1989 o zavádzaní opatrení na podporu zlepšenia bezpečnosti a ochrany zdravia pracovníkov pri práci (Ú.v. ES L 183, 29.06.1989) v znení nariadenia Európskeho parlamentu a Rady (ES) č. 1882/2003 z 29. septembra 2003, ktorým sa upravujú podľa rozhodnutia Rady 1999/468/ES ustanovenia týkajúce sa výborov, ktoré pomáhajú Komisii pri výkone jej vykonávacích právomocí ustanovených v nástrojoch, ktoré podliehajú postupu uvedenému v článku 251 Zmluvy o založení ES (Ú.v. EÚ L 284, 31.10.2003). Smernica Rady 2000/43/ES z 29. júna 2000, ktorou sa zavádza zásada rovnakého zaobchádzania s osobami bez ohľadu na rasový alebo etnický pôvod (Ú.v. ES L 180, 19.07.2000). Smernica Rady 2000/78/ES z 27. novembra 2000, ktorá ustanovuje všeobecný rámec pre rovnaké zaobchádzanie v zamestnaní a povolani (Ú.v. ES L 303, 2.12.2000) Smernica Európskeho parlamentu a Rady 2003/88/ES zo 4. novembra 2002 o niektorých aspektoch organizácie pracovného času (Ú.v. ES L 299, 18.11.2003). Smernica Európskeho parlamentu a Rady 2006/54/ES z 5. júla 2006 o vykonávaní zásady rovnosti príležitostí a rovnakého zaobchádzania s mužmi a ženami vo veciach zamestnanosti a povolania (Ú.v. EÚ L 204, 26.7.2006). Smernica Európskeho parlamentu a Rady (EÚ) 2019/1152 z 20. júna 2019 o transparentných a predvídateľných pracovných podmienkach v Európskej únii (Ú.v. EÚ L 186, 11.7.2019). Smernica Európskeho parlamentu a Rady (EÚ) 2019/1158 z 20. júna 2019 o rovnováhe medzi pracovným a súkromným životom rodičov

a osôb s opatrovateľskými povinnosťami, ktorou sa zrušuje smernica Rady 2010/18/EÚ (Ú.v. EÚ L 188, 12.7.2019). Z obsahu vyššie uvedenej prílohy súd zistil, že vyššie uvedená smernica do právneho poriadku Slovenskej republiky nebola prílohou riadne transponovaná, použitie prílohy ako transponovanie smernice pre konkrétny prípad HaZZ bolo a je nevykonateľné v požadovanom rozsahu. Od 31.10.2024 bola prijatá novela zák. č. 315/2001 Z.z., ktorá novela doplnila ustanovenie § 97 ods. 1/, 2/ zák. č. 315/2001 Z.z. o ustanovenie § 97 ods. 3/ zák. č. 315/2001 Z.z., ktoré znie: Na účely výpočtu priemerného týždenného služobného času, ktorý vrátane služobnej pohotovosti podľa § 92 ods. 1 a ods. 2 písm. a) a štátnej služby nadčas v období šiestich mesiacov nesmie prekročiť 48 hodín, sa ako vykonávanie štátnej služby neposudzujú časy podľa odseku 1 písm. a) až d), okrem rekondičného pobytu podľa § 161 ods. 4 písm. a), a odseku 1 písm. h) až l); čerpanie dovolenky podľa § 93 ods. 1 prvej a druhej vety a čas podľa odseku 1 písm. j) prvého bodu sa na účely výpočtu priemerného týždenného služobného času do obdobia šiestich mesiacov nezapočítavajú. Podľa názoru súdu, ani uvedená novela zák. č. 315/2001 Z.z. v ustanovení §-u 97 ods. 3/ zák. č. 315/2001 Z.z. (naviac po sledovanom období, ktoré je predmetom sporu) nebola riadnou transpozíciou smernice. Výklad smernice pre konkrétny prípad robil žalovaný (a mal výklad smernice urobiť aj súd) nie z normy Slovenskej republiky, ale z obsahu vyššie uvedenej smernice, pretože predmetná smernica 2003/88/ES zo dňa 4.11.2003 nebola Slovenskou republikou riadne, podrobne a zrozumiteľne do právneho poriadku Slovenskej republiky transponovaná (maximálne ak, tak len čiastočne). Smernica v článku 2 Definície bod. 1. uvádza: „pracovný čas“ je akýkoľvek čas, počas ktorého pracovník pracuje podľa pokynov zamestnávateľa a vykonáva svoju činnosť alebo povinnosti v súlade s vnútroštátnymi predpismi a/ alebo praxou. Vykonaným dokazovaním súd zistil, že žalovaný nepostupoval v zmysle vyššie uvedeného článku, keď v prípade žalobcu termín „pracovný čas“ rozdelil na služobný čas a pracovnú pohotovosť, ktoré obidva časy počas ktorých žalobca pracoval podľa pokynov zamestnávateľa a vykonával svoju činnosť alebo povinnosti v súlade s vnútroštátnymi predpismi, odmeňoval žalobcu v dvoch odlišných režimoch (pokiaľ nedošlo k prerušeniu služobnej pohotovosti výjazdom). Smernica v článku 6/ písm. b/ vyslovene uvádza: pri maximálnom týždennom pracovnom čase, že priemerný pracovný čas pre každé obdobie siedmich dní vrátane nadčasov neprekročí 48 hodín. Vykonaným dokazovaním súd zistil, že k prekročeniu uvedeného limitu v období od február 2021 do december 2023 došlo opakovane. S poukazom na prv uvedené, transpozícia smernice do vnútroštátneho práva Slovenskej republiky nebola realizovaná v súlade s cieľom smernice, pretože žalobca v rozhodnom období pracoval nad rámec článku 6 písm. b/ a článku 2 ods. 1/ smernice. Uvedené vyčíslenie žalobcom, upravené súdom podľa predložených plánov služieb je dostatočným dôkazom o tvrdení žalobcu, že Smernica Európskeho parlamentu a Rady 2003/88/ES z 4.11.2003 nebola do právneho poriadku Slovenskej republiky riadne transponovaná. Vychádzajúc z uvedeného zastal názor, že ani výklad a aplikácia smernice v prípade žalobcu pracujúceho v HaZZ nebola v súlade s jej účelom riadne aplikovaná vo vzťahu k žalobcovi minimálne v sledovanom období opakovane. Pokiaľ vychádzame so skutočnosťou, že deň má 24 hodín, týždeň 7 dní, mesiac 30 až 31 dní, rok 12 mesiacov, žalobca musí svoj čas rozdeliť tak, aby si v prvom rade splnil svoje pracovné povinnosti hasiča v HaZZ, za vykonanú prácu dostal odmenu a tým ekonomicky zabezpečil svoju existenciu. Tiež je potrebné uviesť, že stav opísaný žalobcom v hasičskom a záchrannom zbore je trvalý, nič doposiaľ na správaní žalovaného nemení ani fakt, že hasiči podávajú na súdy žaloby, ktorými žalobami sa domáhajú ochrany osobnosti z dôvodu porušenia ich práv vyplývajúcich z nedostatočného, či nesprávneho transponovania smernice do právneho poriadku Slovenskej republiky, ktorý výklad smernice do pracovného času hasičov stráveného v zamestnaní je naďalej upravený a aplikovaný žalovaným nad rámec 48 hodinového týždenného pracovného času, bez riadneho finančného ohodnotenia počas pracovnej pohotovosti. Poukazujúc na uvedené okolnosti prípadu, predstavujúce nerealizovanú povinnosť žalovaného v primeranej lehote transponovať smernicu do právneho poriadku Slovenskej republiky riadne a včas, nezabezpečenie realizácie smernice so sledovaným účelom smernice formou finančného ohodnotenia v zmysle smernice, na počet strávených hodín žalobcom v zamestnaní nad rámec 48 hodinového týždenného pracovného času, počet opakovaných porušení smernice za jednotlivé týždne, mesiace a roky v sledovanom období, dlhoročné a opakované porušovanie práva žalobcu žalovaným (práva žalobcu vyplývajúceho so smernice), popierania práva žalobcu na dostatočný oddych a regeneráciu a iné sledovaného smernicou, súd s odkazom na preukázaný rozsah presahov žalobcom, ako aj na zdôvodnenú náhradu nemajetkovej ujmy, ktorá bola v iných prípadoch priznaná všeobecnými súdmi dospel k individuálnemu záveru, že žalobca má nárok na zaplatenie sumy 2.800€ (28 mesiacov, kedy došlo k porušeniu smernice x 100€). S poukazom na uvedené je žalovaný povinný priznať sumu súdom 2.800€ zaplatiť žalobcovi do troch dní po právoplatnosti rozsudku a v zbytku súd žalobu žalobcu ako nedôvodnú zamietol. Dôvodom zamietnutia nároku žalobcu v zostávajúcej časti žaloby bola skutočnosť, že sa jednalo o nárok

vyplývajúci z netransponovania vyššie uvedenej smernice do právneho poriadku Slovenskej republiky. Žalovaný v konaní nepreukázal žalobcom uvádzaný rozsahu porušenia smernice, od ktorého rozsahu porušenia smernice si žalobca v konaní uplatnil nárok na zaplatenie vo výške 8.797,58€ a uvádzaný rozsah dôsledku vyplývajúci s porušenia smernice v žalobcovom mimopracovnom živote, s odkazom na ustanovenie §-u 11 a nasl. OZ. Celkom na záver súd uvádza, že žalobca vo veci vzniesol námietku premlčania s poukazom na premlčanie uvedené v § 100 a nasl. OZ a lehotu 3 roky uvedenú § 101 OZ. K predmetnému súd uvádza, že predmetom nároku bola a je ochrana osobnosti v zmysle § 11 a nasl. OZ a nárok je žalobcom zadefinovaný ako nárok na ochranu osobnosti z dôvodu porušenia práva žalobcu vyplývajúce so smernice. Je síce pravdou, že žalovaný vzniesol námietku ohľadne vyčíslenia nároku s ohľadom na spôsob výpočtu sumy 8.797,58€, ktorý výpočet žalobca odvíja od straty mzdy za uvedené obdobie 2/2020 až 12/2023, avšak predmetné vyčíslenie v prípade žalobcu je len ako vodítkom pre vyčíslenie nároku uplatnený v konaní v zmysle § 11 a nasl. OZ. Aj keby sme prihliadli na vznesenú námietku premlčania k veci je potrebné uviesť, že nič na veci nemení, ani žaloba podaná cca 1 mesiac po 3 ročnej lehote, pretože právo žalobcu vyplývajúce so smernice bolo porušované minimálne aj od 4.3.2023 (podania žaloby), teda nárok na ochranu osobnosti v priznanej výške je aj vzhľadom na uvedené dostatočne preukázaný a vznesená námietka premlčania nepremičuje nárok uplatnený žalobcom v zostávajúcom rozsahu. Predmetom nároku žalobcu bol nárok v zmysle § 11 a nasl. OZ, ako nárok na náhradu nemajetkovej umy, ktorá výška nároku závisela od voľnej úvahy súdu. S poukazom na predmet sporu a výsledok dosiahnutý žalobou súd priznal žalobcovi voči žalovanému 100% nárok na náhradu trov konania a rozhodol tak, ako je uvedené vo výroku rozsudku.

2. Proti rozsudku prvoinštančného súdu v zákonnej lehote doručil odvolanie žalovaný. Rozsah odvolania vymedzil čo do výroku I. a III. odvolaním napadnutého rozsudku prvoinštančného súdu. Odvolanie odôvodnil v zmysle ustanovenia § 365 ods. 1 písm. b), písm. d), písm. f) a písm. h) CSP s tým, že vada konania, je vo svojej podstate porušením základného práva strany v súdnom konaní na spravodlivý proces. Toto právo je priznané tak článkom 46 Ústavy Slovenskej republiky, ako aj článkom 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd, pretože rozhodnutie prvoinštančného súdu nebolo dostatočne odôvodnené v zmysle ust. § 220 ods. 2 CSP. V zmysle ním poukazovaného rozhodnutia Najvyššieho súdu SR je konanie postihnuté inou vadou, ktorá mala za následok nesprávne rozhodnutie vo veci, najmä v otázke referenčného obdobia v zmysle Čl. 6 písm. b) Smernice 2003/8/ES. V tejto súvislosti poukázal na judikatúru Súdneho dvora EÚ s tým, že žalobca, resp. jeho právny zástupca pravidelne vo svojich vyjadreniach poukazuje na rozhodnutie SD EÚ vo veci C-254/18, pričom predmetné tvrdenia vyslovene vytrháva z kontextu daného rozhodnutia, na čo bol už niekoľkokrát viacerými sudcami upozornený. Súdny dvor EÚ vo viacerých častiach predmetného rozsudku (C-254/18) uviedol, že referenčné obdobie je „jednotka merania času“, pričom ustanovenia čl. 16 v spojení s čl. 19 predstavuje právo pracovníka na to, aby nebolo možné zisťovať jeho priemerný týždenný pracovný čas v období dlhšom ako je 12 mesiacov a z uvedeného dôvodu má v spojení s článkom 6 písm. b) smernice priamy účinok. Súdny dvor EÚ rovnako zdôrazňuje, cit.: „Treba tiež zdôrazniť, že ako vyplýva z odôvodnenia 15 smernice 2003/88, pružnosť, ktorú táto smernica poskytuje vo svojich článkoch 16 a 19, pokiaľ ide o uplatňovanie najmä článku 6 písm. b) uvedenej smernice, je bez vplyvu na dodržiavanie zásad ochrany bezpečnosti a zdravia pracovníkov.“ Z uvedeného teda vyplýva, že uplatnenie referenčných období v zmysle smernice 2003/88/ES (teda pre protipožiarne služby obdobie dlhé 6 alebo 12 mesiacov) nemá žiaden vplyv na dodržiavanie zásad ochrany bezpečnosti a zdravia pracovníkov. Súdny dvor EÚ stanovil jedinú podmienku transpozície referenčných období iba v prípade, ak by sa členský štát odvolával na pevné referenčné obdobia. Je teda na mieste skonštatovať, že žalovaný nikdy v tomto a ani v obdobných konaniach neodkazoval na pevné referenčné obdobia. Rovnako nie je možné prisvedčiť ani odkazu žalobcu na rozhodnutie KS BB vo veci 14Co/64/2023, v ktorom bola citovaná časť v bode 7. napadnutého rozhodnutia vytrhnutá z kontextu rozsudku SD EÚ C-254/18 v bode 48. Predmetný bod hovorí o pevných referenčných obdobiach, ktoré v tomto konaní žiadna sporová strana neaplikovala. Rozsudok Súdneho dvora EÚ vo veci C-254/18 však nie je ojedinelý. Súdny dvor EÚ už v rozsudku vo veci C-303/98 zo dňa 03.10.2000 v bode 70 uviedol, že v dôsledku toho je odpoveďou na otázku 3(c) taká, že v prípade neexistencie vnútroštátnej právnej úpravy, ktorá by transponovala článok 16 ods. 2 smernice 93/104 alebo prípadne výslovne prijímajúcej jednu z výnimiek stanovených v článku 17 ods. 2, 3 alebo 4 tejto smernice, možno tieto ustanovenia vykladať ako ustanovenia s priamym účinkom, pretože jednotlivcom priznávajú právo, podľa ktorého referenčné obdobie na uplatnenie maximálnej dĺžky ich týždenného pracovného času nesmie presiahnuť 12 mesiacov. Ale aj podľa bodu 49 rozsudku SD EÚ vo veci C-55/18, cit.: „Objektívne a hodnoverné určenie počtu hodín odpracovaných za deň a za týždeň je totiž nevyhnutné na to, aby bolo možné jednoducho zistiť, či bol v referenčnom období stanovenom v článku 16 písm. b) alebo v článku 19 smernice 2003/88

dodržaný maximálny týždenný pracovný čas definovaný v článku 6 tejto smernice...“ Z rozsudku SD EÚ C-254/18 vyplýva, že nemožno mechanicky stanoviť referenčné obdobia na kalendárne týždne. Je to z jednoduchého dôvodu a teda takého, že nie vždy prvý deň v mesiaci / roku by pripadal na pondelok, resp. nie každý posledný deň v mesiaci / roku by pripadal na nedeľu. Predmetný názor súdu prvej inštancie je neudržateľný a v rozpore s judikatúrou SD EÚ. Najnovšie sa k predmetnej veci vyjadril aj Krajský súd v Banskej Bystrici vo veci sp. zn. 13Co/97/2024 zo dňa 24.03.2025. Poukázal na Korigendum k oznámeniu komisie č. 2023/C 143/06 zo dňa 26.04.2023. Uviedol, že zákon č. 315/2001 Z. z. je z 02.07.2001. Smernica 2003/88/ES je z 04.11.2003. Slovenská republika pristúpila k Európskej únii dňa 01.05.2004. V čase pristúpenia SR do EÚ už existovalo množstvo smerníc, pri ktorých bolo nevyhnutné posúdiť ich transpozíciu do právneho poriadku Slovenskej republiky. Slovenská republika túto skutočnosť urobila prostredníctvom zákona č. 561/2005 Z. z., ktorým sa mení a dopĺňa zákon č. 315/2001 Z. z. o Hasičskom a záchrannom zbere v znení neskorších predpisov a o doplnení zákona č. 338/2000 Z. z. o vnútrozemskej plavbe a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení zákona č. 580/2003 Z. z. (ďalej ako „zákon č. 561/2005 Z. z.“). V odseku 15 preambuly smernica 2003/88/ES prezumuje účel smernice, chrániť verejnoprávne záujmy členských štátov. V predmetnom odseku smernice sa prezumuje potreba pružnosti pri uplatňovaní určitých ustanovení dotknutej smernice. Článok 6 písm. b/ smernice explicitne stanovuje, že týždenný pracovný čas je priemerným. Článok 16 písm. b/ smernice explicitne stanovuje primárne referenčné obdobie na účely článku 6, kedy uvedené stanovuje na obdobie štyroch mesiacov. Odsek 15 preambuly smernice 2003/88/ES a teda potreba pružnosti ustanovení smernice 2003/88/ES sa odzrkadľuje v článku 17 ods. 3 písm. b/ bodu iii). Smernica prezumuje, že na účely potreby zabezpečenia nepretržitej prevádzky pri protipožiarnych službách (hasičov) je potrebné rozšíriť referenčné obdobie až na 6, resp. 12 mesiacov (čl. 19). Rovnako poukázal aj na test proporcionality používaný Ústavným súdom Slovenskej republiky pri skúmaní obmedzení práv jednotlivcov. V predmetnom konaní je na jednej strane tzv. misky váh právo žalobcu na maximálny týždenný pracovný čas obmedzený iba „jednotkou merania času“ teda, že dochádza k jeho skúmaniu v referenčnom období a na strane druhej je verejný záujem na nepretržitom chode hasičských staníc zabezpečujúcom ochranu života a zdravia fyzických osôb, majetku a životného prostredia. Je preto na mieste položiť otázku odvolaciemu súdu, či vzhľadom na vyššie uvedenú judikatúru Súdneho dvora EÚ, názor Európskej komisie a § 86 ods. 1 zákona č. 315/2001 Z. z. je skúmanie týždenného pracovného času žalobcu v tomto konaní v značnom rozpore s právom žalobcu. Máme za to, že právo žalobcu, do ktorého je iba teoreticky zasahované skúmaním jeho práva v referenčnom období možno označiť stupňom závažnosti „nízky“, pričom naopak sledovaný cieľ, ktorý je sledovaný prijatím aplikáciou referenčných období, možno bezpochyby označiť stupňom závažnosti „vysoký“. Plánovanie služieb príslušníkov HaZZ, žalobcu nevynímajúc, je podstatný spôsob korigovania a organizovania jeho pracovného času, čo súd prvej inštancie bez vysvetlenia odignoroval a trval iba na strohom odôvodnení, že referenčné obdobie musí byť transponované. Na druhej strane označenie stupňom závažnosti „vysoký“ vo vzťahu k sledovanému cieľu žalovaný taktiež považuje za obhájiteľné. Každá hasičská stanica v Slovenskej republike musí byť funkčná a životaschopná za účelom jej funkcionality a úspešného naplnenia cieľa Hasičského a záchranného zboru. Verejný záujem na ochrane života a zdravia obyvateľstva, majetku a životného prostredia je na toľko závažný, že nemožno prihladiť na argumentáciu súdu prvej inštancie čo do otázky referenčných období, nakoľko táto je bezpochyby v rozpore s verejným záujmom. Súd prvej inštancie pochybil, ak dospel k záveru, že referenčné obdobia nemožno v predmetnej veci aplikovať bez bližšieho skúmania účelu referenčných, pričom aj vo vzťahu k predmetnému ustanoveniu vychádzal z nesprávneho právneho posúdenia. Súd prvej inštancie vyslovene obišiel záväznú judikatúru Súdneho dvora EÚ týkajúcu sa referenčných období a zároveň sa nestotožnil ani s názorom Európskej Komisie, ktorá rovnako ako Súdny dvor EÚ považuje ustanovenia smernice 2003/88/ES o referenčných obdobiach za priamo aplikovateľné. Súd prvej inštancie nesprávnym právnym posúdením otázky referenčného obdobia dospel k pochybnému záveru, že článok 6 písm. b/ smernice 2003/88/ES sa musí skúmať v obdobiach siedmich kalendárnych dní. Predmetný názor je s ohľadom na charakter Hasičského a záchranného zboru absolútne neudržateľný. Ak by sme prijali záver, že príslušníci HaZZ môžu pracovať iba 48 hodín v každom kalendárnom týždni, tak by bol bezpochyby ohrozený závažný verejný záujem na ochrane života a zdravia fyzických osôb, majetku a životného prostredia. Namietol, že súd sa v odôvodnení nijakým spôsobom nevysporiadal minimálne s § 86 ods. 1 Zákona o HaZZ a jeho význam v zákone. Žalovaný ma za to, že je potrebné vyložiť dané ustanovenie v odôvodnení, nakoľko takýto stav spôsobuje nepreskúmateľnosť rozhodnutia. Žalobca považoval za pracovný čas aj hodiny času odpočinku podľa článku 2 ods. 2 smernice. Konajúce súdy v obdobných sporoch nemôžu svoje skúmanie obmedziť iba na skúmanie či „služobná pohotovosť“ je pracovným časom, ale taktiež aj na skúmanie vyššie uvedených dní. Z judikatúry SD EÚ jasne vyplýva, že predmetné časy nemožno považovať za pracovný

čas. Judikatúra SD EÚ jasne stanovuje 3 kritériá, podľa ktorých sa považuje určitý čas za pracovný čas: A) pracovník pracuje, B) pracovník vykonáva svoju činnosť a svoje povinnosti, C) pracovník je k dispozícii zamestnávateľovi. Rovnako sa nemožno dovoliavať § 97 ods. 1 zákona č. 315/2001 Z.z., ako to robil v úvode konania žalobca, pretože predmetné ustanovenie má vyslovene pracovnoprávny charakter, keďže zabezpečuje tú skutočnosť, že za vyššie uvedené časy voľna príslušníkom HaZZ patrí náhrada mzdy. Rovnako aj z predloženej tabuľky zhody k zákonu č. 561/2005 Z.z. vyplýva, že § 97 zákona č. 315/2001 Z. z. nerozširuje pojem pracovný čas, nakoľko sa nepovažuje za transpozíčné ustanovenie ku ktorémukoľvek článku smernice 2003/88/ES. Vo vzťahu k otázke preukázania existencie nemajetkovej ujmy žalovaný poukázal na viaceré rozhodnutia krajských súdov prípadne Najvyššieho súdu SR, ustanovenie § 13 ods. 2 Občianskeho zákonníka. Zároveň poukázal v podrobnostiach na súdnu prax v obdobných veciach a navrhol rozsudok prvoinštančného súdu zrušiť, vec mu vrátiť na ďalšie konanie a nové rozhodnutie, prípadne zmeniť a žalobu v celom rozsahu zamietnuť.

3. Žalobca vo vyjadrení k odvolaniu žalovaného zastal názor, že dôsledkom nesprávnej transpozície Smernice č. 2003/88/EÚ (ďalej len „Smernica“) do vnútroštátneho právneho poriadku SR bolo počas celého uplatňovaného obdobia rozvrhovanie smien v priamom rozpore jednak s účelom Smernice, ale aj v rozpore s jej znením. V uvedených časoch Žalobca v podstatnej miere prekračoval maximálny priemerný týždenný pracovný čas stanovený v zmysle čl. 6 písm. b) Smernice. Priamo v dôsledku tohto prekračovania Žalobca v závažnej miere prišiel v priebehu uplatnených troch rokov o svoj voľný čas, ktorý objektívne mohol a chcel venovať sebe a najmä svojej rodine, ako vyplynulo aj z realizovaného výsluchu Žalobcu na pojednávaní a v zmysle dôkazov predložených v konaní pred súdom prvého stupňa. Žalobca poukazuje ďalej na rozhodnutie ESD sp. zn. C-254/2018 zo dňa 11.04.2019. Uvedol, že akékoľvek mechanizmy na zabezpečenie dodržiavania Smernicou stanoveného limitu v referenčných obdobiach absentovali počas celého uplatňovaného obdobia. Nemožno sa stotožniť ani s tvrdením Žalovaného, že treba skúmať uplatňovanie Smernice v praxi a nie formálne v zákone, pretože toto tvrdenie je v priamom rozpore s rozhodovacou praxou ESD. Uplatnenie akýchkoľvek referenčných období a z toho plynúcich skutkových tvrdení, že Žalobca nemal stanovený limit presiahnuť, sú nesprávne a nemožno sa s nimi stotožniť. Vzhľadom na absenciu mechanizmov, ktoré by zabezpečili, že priemerný pracovný čas v rozsahu 48 hodín bude rešpektovaný počas stanovených 6 mesačných referenčných období, pri výpočte priemerného pracovného času a jeho prekročenia nemožno vychádzať z referenčných období v trvaní 6 mesiacov tak, ako to robí Žalovaný a je možné vychádzať len priamo z čl. 6 písm. b) Smernice a priemerný pracovný čas počítať len za každé obdobie 7 dní vrátane nadčasov. Žalovaný v konaní poukazoval na ust. § 86 ods. 1 Zákona o HaZZ a toto ustanovenie vydával za stanovenie referenčných období a transpozíciu ustanovení Smernice. Predmetné ustanovenie zákona však podľa právneho názoru Žalobcu hovorí výlučne o tom, že pracovný čas príslušníka HaZZ môže byť rozdelený nerovnomerne na obdobie 6 mesiacov. Uvedené však podľa názoru žalobcu jednoznačne nepredstavuje stanovenie akéhokoľvek referenčného obdobia, resp. obdobia, za ktoré sa počíta priemerný týždenný pracovný čas, pretože jednak nie je nikde ustanovené, od kedy a do kedy toto obdobie plynie a že v danom období nesmie priemerný týždenný pracovný čas presiahnuť ustanovený týždenný pracovný čas (48 hodín). Analogickým porovnaním ustanovenia § 87 ods. 1 Zákonníka práce, do ktorého bola Smernica transponovaná, jednoznačne uvádza, že priemerný týždenný pracovný čas nesmie pritom presiahnuť v období najviac štyroch mesiacov ustanovený týždenný pracovný čas. Transpozícia bola vykonaná len formálne a samoúčelne a cieľ sledovaný čl. 6 písm. b) Smernice nebol v zákone o HaZZ dosiahnutý. Z tabuľky zhody nie je preukázané naplnenie účelu a zmyslu čl. 6 písm. b) Smernice vo vnútroštátnom právnom poriadku. V zmysle predložených plánov služieb žalobcu za uplatnené obdobie jednoznačne vyplýva, že žalobca prekročil stanovený limit 48 hodín skutočným výkonom práce (nie dovolenkou ani voľnom, ale reálnou službou). Žalobca použil na výpočet ním požadovanej náhrady nemajetkovej ujmy súčin hodín odslužených nad rámec a jeho hodinovej mzdy za január každého kalendárneho roka. Uvedené však bolo počas celého konania prezentované len ako určitý kľúč na aspoň približné ohodnotenie času, o ktorý žalobca v dôsledku konania Žalovaného nenávratne prišiel. Žalobca v drivej väčšine mesiacov uplatňovaného obdobia prekročil týždenný limit pracovného času aspoň raz, niekedy aj dvakrát mesačne. Služobná pohotovosť sa delí na aktívnu a neaktívnu časť: Aktívna časť nastáva v prípade vyhlásenia poplachu a výjazdu, kedy je práca žalobcu považovaná za prácu nadčas. Neaktívna časť pohotovosti plynie počas noci, keď je žalobca fyzicky prítomný na stanici a je k dispozícii v prípade vyhláseného poplachu. V takom prípade je povinný do 1 minúty ustrojiť a byť pripravený vo vozidle na výjazd. Žalobca je počas neaktívnej časti pohotovosti ohodnotený len približne 15 % - 30 % (v deň prac. pokoja) hodinovej odmeny za výkon služby. Tento čas sa neráta ani do jeho fondu pracovného času, nezapočítava sa na účely výpočtu výsluhového dôchodku, a nepočíta sa ani

ako výkon služby - pravidelne žalobca musí dopracovať čas, ktorý mu vo fonde chýba, hoci tento už odsľúžil v rámci nočnej služobnej pohotovosti. Žalobca strávil v službe preukázateľne viac času, ako umožňuje predmetná Smernica a v podstatnej miere prišiel o svoj voľný čas – to všetko na úkor jeho súkromného života, rodiny, zaslúženej regenerácie a aktivít vykonávaných žalobcom mimo služby. Ako vyplynulo aj z vykonaného dokazovania, najmä z výsluchu žalobcu a objektívnych skutočností, pracovné zaťaženie znemožnilo žalobcovi viesť plnohodnotný a vyvážený život mimo pracoviska. Uvedené malo negatívny vplyv na rodinné vzťahy, osobné záujmy žalobcu, jeho fyzický a duševný stav. Žalobca v uplatňovanom období nemal dostatok voľného času na svojich blízkych, priateľov, záľuby, šport, či zaslúžený odpočinok. Uvedené väzby a aktivity sú pre žalobcu z pochopiteľných príčin, prihliadnuc na povahu jeho zamestnania, veľmi dôležité. Žalobca v dôsledku odsľúženého pracovného času nad rámec Smernice, prišiel najmä o drahocenný čas so svojou rodinou. Okrem toho žalobca v celom uplatňovanom období chcel a mohol tráviť svoj čas napr. s jeho rodičmi, svokrovcami. Uvedené vníma žalobca ako podstatnú a závažnú ujmu a má za to, že ako závažnú by túto pociťovala aj každá iná fyzická osoba byť na mieste žalobcu. Nemenej podstatnou je aj skutočnosť, že v uvedenom čase bol žalobcovi odňatý aj čas na odpočinok. ESD už judikoval, že prekročenie maximálneho týždenného pracovného času upraveného v čl. 6 písm. b) Smernice, ktorým sa pracovníkovi odníma odpočinok, pracovníkovi z tohto dôvodu samo osebe spôsobuje ujmu, keďže znamená zasahovanie aj do jeho bezpečnosti a zdravia (bod 54. odôvodnenia rozsudku ESD vo veci C-243/09 - Günter Fuß). Rozsudok prvoinštančného súdu žiadal ako správny potvrdiť, pričom poukázal i na rozhodnutia iných súdov, v skutkovo a právne obdobných až totožných veciach.

4. Žalovaný vo vyjadrení k vyjadreniu žalobcu zotrval na dôvodoch podaného odvolania. Poukázal na uznesenie Krajského súdu v Banskej Bystrici sp.zn. 14Co/15/2025 zo dňa 20.5.2025. Zastal názor, že v období 6 mesačného referenčného obdobia nedošlo k prekročeniu maximálneho pracovného času. Žalobca vo vyjadrení k odvolaniu žalovaného, uviedol že do času, za ktorý si žalovaný uplatnil nárok na náhradu nemajetkovej ujmy boli žalobcom započítané aj časy dovoleniek (DOV, DOS alebo DOD), služobného voľna alebo voľna z kolektívnej zmluvy, voľno za sviatkov a rekondične pobyty. Prvým dôvodom bolo, že sa údajne uvedené časy považovali podľa § 97 ods. 1 Zákona o HaZZ za služobný čas príslušníka. Druhým dôvodom bolo, že pokiaľ by žalobcovi bol rozvrhnutý pracovný čas tak, ako mal byť, dovolenky a voľna by čerpať nemusel. Podľa žalobcu sa prvá zmienka o rozvrhnutí pracovného času na obdobie 6 mesiacov dostala do zákona o HaZZ až novelou zákona účinnou od 15.10.2024 v ustanovení § 97 ods. 3 zákona o HaZZ. Ohľadom prvého dôvodu sa žalovaný uvádza, že žalobca sa nemôže dovolávať § 97 ods. 1 zákona č. 315/2001 Z.z., pretože predmetné ustanovenie má vyslovene pracovnoprávny charakter, keďže zabezpečuje tú skutočnosť, že za vyššie uvedené časy voľna príslušníkom HaZZ patrí náhrada mzdy. K druhému dôvodu žalovaný uvádza, že pracovný čas mal žalobca rozvrhnutý dopredu, čo sám žalobca svojim výsluchom potvrdil, avšak toto rozvrhnutie doposiaľ nenamietal. K poslednej novele zákona č. 315/2001 Z. z. o hasičskom a záchrannom zbore (ďalej len „zákon č. 315/2001 Z. z.“) žalovaný uvádza, že táto pridaním § 97 ods. 3 len precizovala už existujúci právny stav. Pokiaľ súd právne posúdil vec, ako náhradu nemajetkovej ujmy spôsobenej porušením smernice 2003/88/ES z dôvodu jej nesprávnej, resp. neúplnej transpozície do právneho poriadku Slovenskej republiky, tak mal posudzovať uvedenú nemajetkovú ujmu, ako aj náhradu za ňu. Z uvedeného dôvodu je nevyhnutné, ako už bolo vyššie spomenuté, aby súd skúmal, či pri priamej aplikácii smernice 2003/88/ES aj skutočne došlo k jej porušeniu a ak áno, tak v akom rozsahu, resp. v akom rozsahu došlo k ujme na nemajetkovej, teda vnútornej sfére toho-ktorého žalobcu. Žalobca v žiadnom zo svojich podaní neuviedol konkrétne skutočnosti v ktorých by pociťoval relevantnú ujmu. Žalovaný má za to, že žalobca nepreukázal existenciu nemajetkovej ujmy, nakoľko tvrdil len všeobecne veci, ktoré nepreukázal dôkazmi a vo svojom podaní ani neupresnil ako konkrétne by sa chcel venovať svojej rodine alebo akým aktivitám sa nemohol venovať. Argument, že by smernica 2003/88/ES nebola riadne transponovaná nemôže byť základom nároku žalobcu, a už vôbec nemôžu byť základom výpočtu nemajetkovej ujmy argumenty o rozdielnosti odmeny za určenú a nariadenú služobnú pohotovosť. Z praxe súdov po celej Slovenskej republike je zrejmé, že spôsob výpočtu nemajetkovej ujmy nemôže byť vo forme matematickej rovnice vyplývajúcej z ustanovení o mzdových nárokoch (§ 122 zákona č. 315/2001 Z. z.).

5. Žalobca vo vyjadrení k vyjadreniu žalovaného zastal názor, že v priebehu celého konania dostatočne tvrdil a preukazoval nemajetkovú ujmu, ktorá mu vznikla na jeho súkromnom a rodinnom živote, ako aj porušením jeho práva na ochranu zdravia. Nemajetková ujma bola preukázaná najmä z výsluchu žalobcu, kde žalobca dostatočne vysvetlil, v akých aspektoch svojho života sa u neho nepriaznivo

prejavila nesprávna implementácie Smernice. Výsluch žalobcu je už z podstaty inštitútu nemajetkovej ujmy kľúčovým dôkazom v danom konaní. Ide totiž o subjektívnu ujmu, ktorá sa primárne prejavuje v osobnom prežívaní a psychickom stave. Preukázal, že reálne bol vystavený nadmernému pracovnému zaťaženiu v rozpore so Smernicou, dôkazné bremeno vo veci namietania tohto skutkového tvrdenia, t. j. preukázania, že toto nadmerné zaťaženie nemalo negatívny dopad na život a zdravie žalobcu, sa presúva na žalovaného. Ten však celé konanie len všeobecne a neúčinne popieral skutkové tvrdenia žalobcu, ktoré boli založené na jeho vlastnom vnímaní reality. Žalobca má za to, že samotná nadmerná pracovná záťaž môže byť sama o sebe dostatočným dôkazom zásahu do osobnostných práv každej fyzickej osoby, keďže každá fyzická osoba by to vnímala ako podstatnú ujmu na svojom voľnom čase, čase s rodinou, priateľmi, čase na regeneráciu a pod. Odňatie času na zaslúžený odpočinok je závažným zásahom do osobnostných práv. Pri určení formy satisfakcie je nutné vychádzať nielen z počtu nadčasových hodín, ale prihliadať aj na celkovú intenzitu zásahu do života žalobcu, ako aj jeho trvanie – tento stav trvá nemenne už niekoľko rokov. Akákoľvek iná forma satisfakcie, ako náhrada nemajetkovej ujmy v peniazoch, jednoznačne nie je v danom prípade dostatočná. Zotrvával na názore, že referenčné obdobia 6 mesiacov na účely výpočtu priemerného pracovného času za toto obdobie nemožno použiť a je potrebné sa riadiť priamo výkladom čl. 6 písm. b) Smernice. S poukazom na označenú judikatúru ESD (C-254/18) mal za to, že žalovaný neprijal žiadne také mechanizmy, ktoré by stanovili kedy také referenčné obdobie začína, kedy končí, koľko trvá a aký je maximálny pracovný čas v ňom. Uvedené nie je možné zhojiť ani tvrdením, že čl. 16 a čl. 17 Smernice sú priamo vykonateľné, pretože štát pochybil pri procese prijatia takej úpravy, aby táto bola v súlade s právnym predpisom EÚ. Štátu bola daná v zmysle daných článkov Smernice len možnosť upraviť si obdobia odlišne. Uvedené štát opomenul a za transpozíciu čl. 6 písm. b) Smernice v spojení s vyššie uvedenými čl. 16 a čl. 17 vydával ust. § 86 ods. 1 zákona o HaZZ, s čím sa jednoznačne nemožno stotožniť. Nemožno sa stotožniť ani s argumentáciou žalovaného, ktorý poukazuje na tabuľku zhody. Jednoznačne sa možno stotožniť s tým, že flexibilita pracovného času je nevyhnutná pre zachovanie nepretržitej prevádzky hasičských staníc a že smernica umožňuje výnimky pre povolania s potrebou kontinuálnej služby. Dodal, že je to práve štát, ktorý si svoju povinnosť nesplnil a je práve jeho zavinením, ak dochádza k rozsiahlym prekročeniam maximálneho pracovného času, oproti tomu, ako to umožňuje Smernica. Skutočným výkonom služby nad rámec Smernice (službou na stanici, výcvikmi a pod.). Súdny dvor judikoval, a to opakovane, že čas pracovnej pohotovosti na pracovisku je potrebné v celom rozsahu zahrnúť do výpočtu maximálneho denného alebo týždenného pracovného času (C-397/01 bod 95.) a konštatoval, že pracovná pohotovosť vykonávaná pracovníkom v režime fyzickej prítomnosti v zariadení zamestnávateľa sa považuje ako celok za pracovný čas nezávisle od toho, akú prácu skutočne pracovník vykonáva. Uvedené je žalovaným absolútne ignorované, pokiaľ služobnú pohotovosť, ktorú pracovník vykonáva mimo domova na hasičskej stanici v nervovom vypätí z prípadného zásahu, ako pracovný čas nepovažuje a tento ani nezapočítava do fondu pracovného času.

6. Krajský súd ako súd odvolací (§ 34 zák. č. 160/2015 Z.z. Civilného sporového poriadku, ďalej len „CSP“) súc viazaný rozsahom a dôvodmi podaného odvolania (§ 379, § 380 CSP) postupom bez nariadenia pojednávania podľa § 385 CSP a contrario odvolaním napadnuté rozhodnutie prvoinštančného súdu zmenil spôsobom uvedeným vo výrokovej časti rozhodnutia.

7. Po preskúmaní veci odvolací súd dospel k záveru, že v danom prípade bolo jednoznačne preukázané, že základ i priznaná výška nároku sú dané.

8. Podľa § 3 ods. 1 CSP, súdy prejednávajú a rozhodujú súkromnoprávne spory a iné súkromnoprávne veci, ak ich podľa zákona neprejednávajú a nerozhodujú iné orgány.

9. V zmysle § 21 OZ, pokiaľ je účastníkom občianskoprávných vzťahov štát, je právnickou osobou. Spor o náhradu škody spôsobenej jednotlivcovi porušením práva únie v dôsledku nesprávneho prebratia – transpozície Smernice EÚ do vnútroštátneho právneho poriadku je potrebné zaradiť medzi súkromnoprávne spory. Z judikatúry Súdneho dvora vyplýva, že spory o náhradu škody spôsobenej porušením práva únie medzi jednotlivcom a štátom majú rozhodovať príslušné vnútroštátne súdy. V predmetnej veci je predmetom sporu posúdenie zodpovednosti žalovaného za škodu spôsobenú žalobcovi porušením práva únie, pričom jedným z predpokladu zodpovednosti je dostatočne závažné porušenie právnej normy únie, ktorej cieľom je priznanie práv jednotlivcom. Súd prvej inštancie preto v konaní skúmal, čo zo strany žalovaného došlo k tvrdenému porušeniu práva únie pri preberaní smernice do právneho poriadku SR, a to konkrétne vo vzťahu k Zo HaZZ, čo znamená, že v jednotlivostiach bol oprávnený a povinný skúmať, či predmetný zákon zodpovedá cieľom Čl. 6 písm.

b) Smernice EP a Rady 2003/88/ES zo 4.11.2003. S otázkou právomoci súdu Slovenskej republiky na rozhodnutie o nároku žalobcu sa preto súd prvej inštancie vysporiadal správne.

10. Podľa Čl. 29 Smernice táto je adresovaná členským štátom, pričom žalovaný ako členský štát EÚ a adresát smernice po vstupe SR do EÚ je zodpovedný za prijatie všetkých opatrení legislatívnej a faktickej povahy s cieľom dosiahnutia účelu smernice a v prípade, že štát túto povinnosť nesplní, je zodpovedný aj za nesprávnu aplikáciu smernice, pokiaľ k nesprávnej aplikácii došlo v dôsledku jej nesprávneho prebratia do právneho poriadku SR. Krajský súd sa plne stotožnil s právnym posúdením veci vo vzťahu k pôsobnosti smernice Rady 89/391/EHS z 12. júna 1989 o zavádzaní opatrení na podporu zlepšenia bezpečnosti a ochrany zdravia pracovníkov pri práci, i s poukazovanými rozsudkami Súdneho dvora (C397/01, bod 99 C429/09, C52/04, C214/2020, C580/19, C344/19). Súdny dvor jednoznačne rozhodol, že Čl. 6 písm. b) Smernice má priamy účinok, teda priznáva jednotlivcom práva, ktoré môžu uplatniť priamo v konaní pred vnútroštátnymi súdmi. Súdny dvor rozhodol, že smernica sa má uplatniť na činnosti hasičského zboru, aj keď sú vykonávané zásahovými silami v teréne, pričom nezáleží na tom, či sú zamerané na boj proti požiarom, alebo na poskytnutie pomoci iným osobám, ak sú vykonávané za obvyklých podmienok v súlade s poslaním im zvereným, a to aj v prípade, keď zásahy, ku ktorým môžu tieto činnosti viesť, sú svojím charakterom nepredvídateľné a môžu vystaviť pracovníkov určitým rizikám. Na účely smernice pojem pracovníka nemôže byť vykladaný rôzne. Má autonómny význam vlastný právu únie, keď za pracovníka sa považuje každý, kto vykonáva skutočné a konkrétne činnosti pre zamestnávateľa a právna povaha pracovnoprávneho vzťahu z hľadiska vnútroštátneho práva nemôže mať žiaden dosah na postavenie pracovníka v zmysle práva únie. Znamená to teda, že skutočnosť, že niekto je podľa vnútroštátneho práva dobrovoľným hasičom alebo profesionálnym hasičom, nie je vo vzťahu k posudzovaniu charakteristík pracovníka relevantná a na takéhoto pracovníka sa vzťahujú ustanovenia smernice (rozsudky C397/01 až C403/01, C429/09, C518/15). Čl. 6 písm. b) Smernice predstavuje rozsah, v akom ukladá členským štátom maximálnu hranicu priemerného týždenného pracovného času, ktorá musí byť ako minimálna požiadavka priznaná každému pracovníkovi, dôležité pravidlo sociálneho práva únie, ktoré nemožno podrobiť akejkoľvek podmienke alebo akémukoľvek obmedzeniu a ktoré jednotlivcom priznáva práva, ktorých sa môžu dovoliavať priamo pred vnútroštátnymi súdmi (rozsudok C429/09, body 33. až 35.). Súdny dvor judikoval opakovane, že čas pracovnej pohotovosti na pracovisku je potrebné v celom rozsahu zahrnúť do výpočtu maximálneho denného alebo týždenného pracovného času (C397/01, bod 95.) a konštatoval, že pracovná pohotovosť, vykonávaná pracovníkom v režime fyzickej prítomnosti v zariadení zamestnávateľa sa považuje ako celok za pracovný čas, nezávisle od toho, akú prácu skutočne pracovník vykonáva (rozsudok C437/08, bod 27.). Súdny dvor osobitne v prípade hasičov potvrdil, že pracovný čas, zodpovedajúci pracovnej pohotovosti a pohotovostnej službe, počas ktorých je dotknutý pracovník fyzicky prítomný na pracovisku, je súčasťou pojmu pracovný čas a nesmie prekročiť maximálny týždenný pracovný čas, ustanovený smernicou (rozsudok C429/09, C52/04). Z dôvodu, že žalobca počas výkonu služobnej pohotovosti musí byť k dispozícii zamestnávateľovi na pracovisku, t.j. v mieste výkonu práce celý čas služobnej pohotovosti, je potom potrebné započítať do pracovného času žalobcu a ani skutočnosť, že za pracovnú pohotovosť je žalobcovi vyplácaná náhrada v zmysle § 122 ods. 1 ZoHaZZ nemá vplyv na porušenie Čl. 6 písm. b) Smernice. Z aktuálnej judikatúry Súdneho dvora vyplýva, že v prípade, ak povaha a rozsah povinností a režim zodpovednosti, ktorý sa vzťahuje na pracovníka, vyžaduje jeho fyzickú prítomnosť na mieste výkonu práce, resp. povinnosť byť pre svojho zamestnávateľa k dispozícii a obmedzenia uložené tomuto pracovníkovi počas pohotovosti sú takej povahy, že objektívne a veľmi významne ovplyvňujú možnosť tohto pracovníka slobodne nakladať v tejto dobe s časom, v rámci ktorého sa od neho výkon práce nepožaduje a venovať tento čas svojím vlastným záujmom predstavuje táto doba služobnej pohotovosti pracovný čas pracovníka (rozsudky vo veci C214/20, C580/19, C344/19).

11. Súd prvej inštancie dospel k správne záveru ohľadom splnenia predpokladov zodpovednosti žalovaného za škodu spôsobenú žalobcovi porušením práva únie, pričom predmetné predpoklady zodpovednosti štátu za škodu vyplývajú z judikatúry Súdneho dvora. Podľa judikatúry Súdneho dvora štát zodpovedá jednotlivcovi za škodu spôsobenú porušením práva únie, ak porušená norma práva únie priznáva právo fyzickým osobám alebo právnickým osobám alebo zakladá povinnosti pre členský štát. Porušenie práva únie je dostatočne závažné a medzi porušením práva únie členským štátom a vznikom škody jednotlivca existuje príčinná súvislosť. O výške náhrady škody rozhoduje vnútroštátny súd. Odvolací súd sa preto plne stotožnil s právnym posúdením veci zo strany prvoinštančného súdu, keď ustálil, že predpoklady zodpovednosti žalovaného za škodu spôsobenú žalobcovi v dôsledku

porušenia práva únie sú dané. Čl. 6 písm. b) Smernice priznáva pracovníkom právo na priemerný týždenný pracovný čas, vrátane nadčasov v rozsahu 48 hodín. Toto ustanovenie smernice má priamy účinok, keďže priznáva jednotlivcom práva, ktoré môžu priamo uplatniť v konaní pred vnútroštátnymi súdmi. Ust. Čl. 6 písm. b) Smernice nebolo do právneho poriadku Slovenskej republiky prebraté správne, pretože umožňuje, aby priemerný týždenný pracovný čas žalobcu, vrátane nadčasov presiahol 48 hodín, nakoľko do pracovného času sa v rozpore s Čl. 2 ods. 1 Smernice, žalobcovi nezapočítava čas služobnej pohotovosti. Pred prvoinštančným súdom bolo listinnými dôkazmi jednoznačne preukázané, že za sporné obdobie pred podaním žaloby opakovane dochádzalo k tomu, že priemerný týždenný služobný čas žalobcu presahoval hranicu 48 hodín. Na podklade uvedeného možno konštatovať, že porušenie Čl. 6 písm. b) Smernice vo vzťahu k žalobcovi je dostatočne závažné. Ide o porušenie jasnej a konkrétnej normy únie, pokiaľ ide o hornú hranicu priemerného týždenného pracovného času, nakoľko smernica neponecháva členským štátom priestor na voľnú úvahu a súčasne ide o porušenie práva únie, ktoré je v zjavnom rozpore s judikatúrou Súdneho dvora (rozsudok C429/09). Splnená je aj podmienka príčinnej súvislosti medzi porušením práva únie členským štátom a vznikom ujmy u jednotlivca, keď v príčinnej súvislosti s porušením práva únie zo strany žalovaného došlo u žalobcu k vzniku škody (nemajetkovej ujmy), v dôsledku zásahu do jeho práva na ochranu zdravia v zmysle Čl. 40 Ústavy SR a tiež v dôsledku zásahu do práva žalobcu, súkromia a rodinný život v zmysle Čl. 19 ods. 2 Ústavy SR, keď na úkor svojich blízkych ako i seba musel tráviť čas v práci a prichádzal o čas, ktorý by chcel a mohol venovať rodine, priateľom, svojim záľubám, resp. iným aktivitám, ktoré nesúvisia s pracovným zaradením žalobcu. Pokiaľ ide o uplatnenie práva na náhradu škody a spôsob jej výpočtu, smernica neobsahuje ustanovenia, týkajúce sa samotného procesu náhrady škody vzniknutej porušením jej ustanovení. Z judikatúry Súdneho dvora EÚ však vyplýva požiadavka, aby náhrada škôd spôsobených jednotlivcom porušením práv EÚ bola primeraná vzniknutej škode, aby mohla zabezpečiť skutočnú ochranu práv poškodených. Treba predovšetkým prihliadať na zásadu rovnocennosti (jej ekvivalencie) a zásadu efektivity. Zásadu ekvivalencie treba vykladať v tom zmysle, že vnútroštátny súd nemôže v prípade konania s úniovým prvkom aplikovať prísnejšie procesnoprávne alebo hmotnoprávne pravidlá, ako tie, ktoré by aplikoval v konaniach bez úniového prvku s podobným predmetom, t.j. dotknutý subjekt musí mať možnosť uplatniť si nárok, ktorý pre neho vyplýva z úniovej právnej normy za takých podmienok, za akých by si mohol uplatniť nárok založený na podobnej vnútroštátnej právnej norme bez úniového prvku. Zásadu efektivity je potrebné podľa neho chápať v tom zmysle, že procesné predpisy, ktoré platia vo vnútroštátnych konaniach, určených na zabezpečenie ochrany práv, ktoré zakladá únie právo v prospech právnych subjektov nemôže byť upravené takým spôsobom, ktorý by výkon práv priznávaných úniovým právnym poriadkom prakticky znemožňoval alebo nadmerne sťažoval. Nakoľko právny poriadok SR neobsahuje žiadne konkrétne ustanovenia pre posudzovanie a určenie výšky náhrady škody, ktorá vznikla jednotlivcovi porušením práva EÚ, pričom žalobca sa domáha voči žalovanému náhrady nemajetkovej ujmy, vznik ujmy odvodzoval od toho, že tým, že pracoval nad maximálny týždenný pracovný čas, vyplývajúci z Čl. 6 písm. b) Smernice, bolo zasiahnuté do jeho osobnostných práv, a to najmä práva na zdravie, práva na fyzickú, morálnu integritu, na odpočinok, na čas strávený s rodinou a priateľmi, voľnočasové aktivity. Aj odvolací súd mal za to, že ujma, ktorá bola žalobcovi zo strany žalovaného spôsobená porušením ustanovení smernice, žaloba na upustenie od neoprávneného zásahu, ani žaloba na odstránenie týkajúcich sa následkov a ani morálna satisfakcia, neboli vzhľadom na subjekt zodpovednosti dané. Tiež nie je možné žalobcovi vrátiť čas, ktorý odpracoval nad maximálny týždenný pracovný čas, vyplývajúci z Čl. 6 písm. b) Smernice. Priznanie náhrady nemajetkovej ujmy v peniazoch zákon ponecháva na voľnej úvahe súdu, ktorý musí hodnotiť tak jednotlivé okolnosti ako aj celkovú povahu konkrétneho prípadu (porovnaj uznesenie NS SR z 30. apríla 2008 sp.zn. 5Cdo 126/2007). Prvoinštančný súd priznal žalobcovi náhradu nemajetkovej ujmy vo výške 2.800,- Eur. S takýmto postupom sa odvolací súd plne stotožnil. Mal za to, že v danom prípade bolo potrebné predovšetkým odškodniť čas, ktorý žalobca inak mohol venovať rozvíjaniu svojich osobných, rodinných, priateľských aktivít, či aktivít, ktoré mohli byť venované fyzickej, psychickej relaxácii a odpočinku. Prostredie, ktoré je pre žalobcu vytvorené za účelom oddychu na pracovisku nemožno porovnávať s prostredím, ktoré má žalobca vytvorené vo svojom súkromí. Žalobca je otcom rodiny, manželom, bratom i synom, má vlastnú rodinu, ktorej nemal možnosť v dostatočnej miere sa venovať, najmä počas kritických okamihov (resp. ochorenie detí), tak isto je ohrozené a obmedzené organizovanie spoločného voľného času. Nemal dostatočný priestor vo voľnom čase, venovať sa vlastným športovým aktivitám, cestovaniu, štúdiu, resp. relaxovať podľa vlastných predstáv. Právo na odpočinok je potrebné v prípade žalobcu považovať za významné, najmä s ohľadom na to, že v spoločnosti plní veľmi zodpovedné úlohy práve tým, že musí byť nepretržite dostupný a plne k dispozícii svojmu zamestnávateľovi, čím dochádza k zásahu do jeho práva na súkromie, súčasťou ktorého je aj

právo na rodinný život. Zásah do osobnostných práv žalobcu v danom prípade vykazuje z hľadiska stupňa závažnosti strednú mieru, nakoľko žalobca nepreukázal, že by trpel on, resp. členovia jeho najbližšej rodiny (manželka, deti) žiadnym závažným ochorením, prípadne by vyžadovali osobitnú starostlivosť.

12. Na podklade toho odvolací súd potvrdil rozsudok prvoinštančného súdu. Zároveň prihliadol aj na rozhodnutia slovenských súdov v obdobných sporoch, pričom zohľadnil, že v súvislosti s porušovaným Čl. 2, Čl. 6 písm. b) Smernice dlhodobo dochádzalo k porušovaniu osobnostných práv žalobcu, jeho práva na ochranu zdravia, bezpečnosti a zdravia pri práci, práva na najvyššiu prípustnú dĺžku pracovného času a primeraný odpočinok po práci, ako aj práva na súkromný a rodinný život, ako bolo podrobne popísané v odvolaní napadnutom rozhodnutí prvoinštančného súdu.

13. O nároku na náhradu trov odvolacieho konania odvolací súd rozhodol postupom podľa § 396 ods. 1, § 255 ods. 1 CSP, keď mal za to, že základ i priznanú výšku nároku žalobca bezpochyby preukázal. Vo väzbe na to žalobcovi priznal vo vzťahu k žalovanému nárok na náhradu trov odvolacieho konania v rozsahu 100%.

14. Toto rozhodnutie odvolacieho súdu bolo prijaté hlasovaním v senáte v pomere hlasov 3:0.

Poučenie:

Proti tomuto rozhodnutiu odvolacieho súdu je prípustné dovolanie, ak to zákon pripúšťa. (§ 419 CSP)

Dovolanie je prípustné proti každému rozhodnutiu odvolacieho súdu vo veci samej alebo ktorým sa konanie končí, ak

- a) sa rozhodlo vo veci, ktorá nepatrí do právomoci súdov,
- b) ten, kto v konaní vystupoval ako strana, nemal procesnú subjektivitu,
- c) strana nemala spôsobilosť samostatne konať pred súdom v plnom rozsahu a nekonal za ňu zákonný zástupca alebo procesný opatrovník,
- d) v tej istej veci sa už prv právoplatne rozhodlo alebo v tej istej veci sa už prv začalo konanie,
- e) rozhodoval vylúčený sudca alebo nesprávne obsadený súd, alebo
- f) súd nesprávnym procesným postupom znemožnil strane, aby uskutočňovala jej patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces.

(§ 420 CSP)

Dovolanie je prípustné proti rozhodnutiu odvolacieho súdu, ktorým sa potvrdilo alebo zmenilo rozhodnutie súdu prvej inštancie, ak rozhodnutie odvolacieho súdu záviselo od vyriešenia právnej otázky,

- a) pri ktorej riešení sa odvolací súd odklonil od ustálenej rozhodovacej praxe dovolacieho súdu,
- b) ktorá v rozhodovacej praxi dovolacieho súdu ešte nebola vyriešená alebo
- c) je dovolacím súdom rozhodovaná rozdielne.

Dovolanie v prípadoch uvedených v odseku 1 nie je prípustné, ak odvolací súd rozhodol o odvolaní proti uzneseniu podľa § 357 písm. a) až n). (§ 421 ods. 1 a 2 CSP)

Dovolanie podľa § 421 ods. 1 nie je prípustné, ak

- a) napadnutý výrok odvolacieho súdu o peňažnom plnení neprevyšuje desaťnásobok minimálnej mzdy; na príslušenstvo sa neprihliada,

b) napadnutý výrok odvolacieho súdu o peňažnom plnení v sporoch s ochranou slabšej strany neprevyšuje dvojnásobok minimálnej mzdy; na príslušenstvo sa neprihliada,

c) je predmetom dovolacieho konania len príslušenstvo pohľadávky a výška príslušenstva v čase začatia dovolacieho konania neprevyšuje sumu podľa písmen a) a b).

Na určenie výšky minimálnej mzdy v prípadoch uvedených v odseku 1 je rozhodujúci deň podania žaloby na súde prvej inštancie. (§ 422 ods. 1 a 2 CSP)

Dovolanie len proti dôvodom rozhodnutia nie je prípustné. (§ 423 CSP)

Dovolanie sa podáva v lehote dvoch mesiacov od doručenia rozhodnutia odvolacieho súdu oprávnenému subjektu na súde, ktorý rozhodoval v prvej inštancii. Ak bolo vydané opravné uznesenie, lehota plynie znovu od doručenia opravného uznesenia len v rozsahu vykonanej opravy.

Dovolanie je podané včas aj vtedy, ak bolo v lehote podané na príslušnom odvolacom alebo dovolacom súde. (§ 427 ods. 1 a 2 CSP)

V dovolaní sa popri všeobecných náležitostiach podania ustanovených v § 127 ods. 1 CSP (ktorému súdu je určené, kto ho robí, ktorej veci sa týka, čo sa ním sleduje a podpísania) uvedie, proti ktorému rozhodnutiu smeruje, v akom rozsahu sa toto rozhodnutie napáda, z akých dôvodov sa rozhodnutie považuje za nesprávne (dovolacie dôvody) a čoho sa dovolateľ domáha (dovolací návrh). (§ 428 CSP)

Dovolateľ musí byť v dovolacom konaní zastúpený advokátom. Dovolanie a iné podania dovolateľa musia byť spísané advokátom.

Povinnosť podľa odseku 1 neplatí, ak je

a) dovolateľom fyzická osoba, ktorá má vysokoškolské právnické vzdelanie druhého stupňa,

b) dovolateľom právnická osoba a jej zamestnanec alebo člen, ktorý za ňu koná má vysokoškolské právnické vzdelanie druhého stupňa,

c) dovolateľ v sporoch s ochranou slabšej strany podľa druhej hlavy tretej časti tohto zákona zastúpený osobou založenou alebo zriadenou na ochranu spotrebiteľa, osobou oprávnenou na zastupovanie podľa predpisov o rovnakom zaobchádzaní a o ochrane pred diskrimináciou alebo odborovou organizáciou a ak ich zamestnanec alebo člen, ktorý za ne koná má vysokoškolské právnické vzdelanie druhého stupňa. (§ 429 CSP)

Rozsah, v akom sa rozhodnutie napáda, môže dovolateľ rozšíriť len do uplynutia lehoty na podanie dovolania. (§ 430 CSP)